

Slovenian Business & Research Association

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija 23 -2011

15. marec 2011

Časovni načrt za prehod na nizkoogljično gospodarstvo do leta 2050 in za energetska učinkovitost do leta 2020

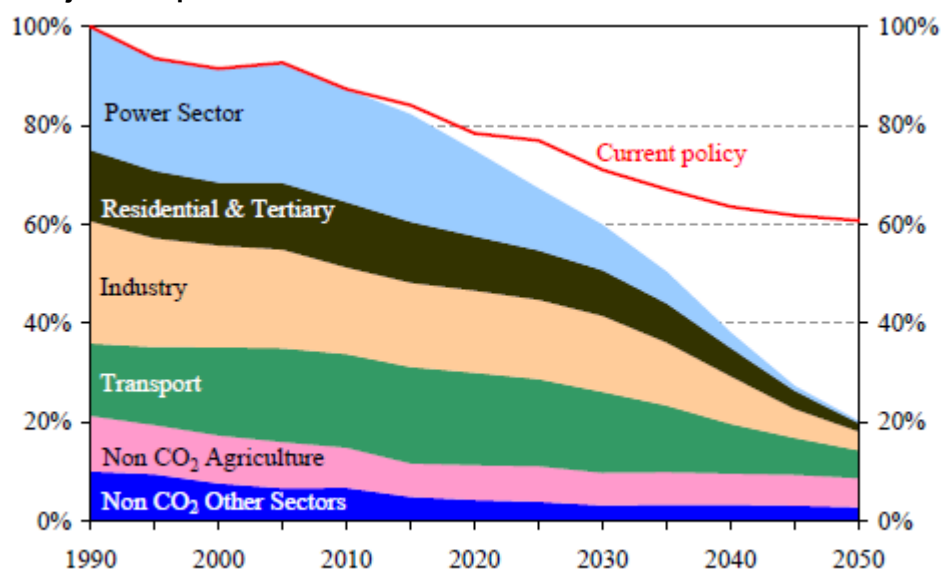
Evropska komisija je sprejela načrt za prehod v nizkoogljično gospodarstvo do leta 2050. Po njenih izračunih je mogoče do leta 2050 izpuste toplogrednih plinov znižati za 80 do 95 odstotkov glede na leto 1990 doseči stroškovno učinkovito. To pomeni, da bodo prihranki višji od investicij v ukrepe, s katerimi bo izpuste mogoče zmanjšati na ciljno raven. Hkrati je Komisija sprejela tudi načrt za energetska učinkovitost do leta 2020. Brez ukrepov, ki jih predlaga, bodo države članice po njenih izračunih do leta 2020 energetska učinkovitost povečale le za 9 ali 10 odstotkov namesto za 20 odstotkov, kar je cilj v podnebno-energetskem svežnju.

Načrt za nizkoogljično gospodarstvo

Evropska komisija pravi, da je treba s prehodom na nizkoogljično gospodarstvo začeti zdaj, kajti dlje kot bomo čakali, večji bodo stroški. Zaradi rasti cen nafte so stroški za energijo vsako leto višji, prehod v nizkoogljično gospodarstvo pa je mogoč z nadaljnjim razvojem preizkušenih tehnologij, ki že obstajajo. K temu prehodu morajo prispevati vsi gospodarski sektorji, tudi kmetijstvo, gradbeništvo in promet.

Evropska komisija predvideva, da bo Evropa zmanjšala izpuste za 80 do 95 odstotkov glede na leto 1990 predvsem z internimi ukrepi, ker bodo do sredine stoletja mednarodni dobropisi za nadomeščanje izpustov mnogo manj dostopni kot danes. Z internimi ukrepi bo EU morala svoje izpuste do leta 2050 znižati za 80 odstotkov. Komisija tudi predlaga postopno znižanje izpustov. Do leta 2030 jih bo treba znižati za 40 odstotkov, do leta 2040 pa za 60 odstotkov glede na raven iz leta 1990.

Graf 1: Predlog za znižanje izpustov za 80 odstotkov do leta 2050 glede na leto 1990 z notranjimi ukrepi v EU

Vir: Evropska komisija

Do leta 2020 pa bo izpuste namesto 20 odstotkov, kolikor je predvideno v podnebno-energetskem svežnju, znižati za 25 odstotkov glede na leto 1990. Ta višji cilj EU po izračunih Komisije lahko doseže s povečanjem energetske učinkovitosti za 20 odstotkov do leta 2020 in države članice dosledno izpolnijo zavezujoče cilje iz podnebno-energetskega svežnja. Poleg zmanjšanja izpustov je to še povečanje deleža obnovljivih virov energije v končni oskrbi z energijo na 20 odstotkov na ravni EU. Komisija ocenjuje, da bo po sedanji oceni ta cilj dosežen.

Tabela 1: Predlog za postopno znižanje izpustov po sektorjih glede na leto 1990 v odstotkih

Zmanjšanje izpustov glede na leto 1990	Leto 2005	Leto 2030	Leto 2050
Skupaj	- 7	-40 do -44	-79 do -82
Sektorji			
Elektrogospodarstvo (CO ₂)	- 7	-54 do -68	-93 do -99
Industrija (CO ₂)	- 20	-34 do -40	-83 do -87
Transport (CO ₂)	+30	+20 do -9	-54 do -67
Stanovanja in storitve (CO ₂)	-12	-37 do -53	-88 do -91
Kmetijstvo (ne-CO ₂)	-20	-36 do -37	-42 do -49
Drugi izpusti, ki niso CO ₂	-30	-72 do -73	-70 do -78

Vir: Evropska komisija

Za vzpostavitev nizkoogljivega gospodarstva EU bodo v prihodnjih 40 letih potrebne dodatne letne naložbe v čiste tehnologije in infrastrukturo, kot so pametna električna omrežja, in naložbe na področju varstva okolja v višini 1,5 odstotka BDP EU, kar je v denarju 270 milijard evrov. To je dodatni znesek k sedanjim naložbam, ki dosegajo 19 odstotkov BDP. Ta znesek po zagotovilih Komisije dejansko pomeni vrnitev ravni investicij za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov na raven pred gospodarsko krizo. Komisija je tudi izračunala, da bo omenjenih 270 milijard evrov dodatnih naložb mogoče pokriti s prihranki zaradi zmanjšanja porabe nafte in plina. Te prihranke je Komisija ocenila na 175–320 milijard evrov na leto.

Z zmanjševanjem rabe fosilnih goriv se bo zmanjšalo tudi onesnaževanje zraka in z njim povezani stroški zdravljenja ljudi, ki zbolijo zaradi posledic vdihavanja umazanega zraka. Skupne koristi, ki jih prinaša boljša kakovost zraka, bi lahko do leta 2050 znašale 88 milijard evrov na leto, ocenjuje Evropska komisija.

Da bi dosegli cilj 20-odstotnega prihranka energije, bo treba umakniti s trga del kuponov za izpuste, ki jih bodo države po letu 2013 podjetjem prodajale na dražbah. Ta umik bi moral biti postopen, upoštevati bi bilo treba kupone, ki jih podjetja že imajo. Če kuponov, ki jih podjetja ne bodo več potrebovala zaradi izvedbe ukrepov za zmanjšanje izpustov in povečanje energetske učinkovitosti, se cena kuponov na trgu zaradi večje ponudbe utegne tako znižati, da se bo podjetjem, ki ukrepov za znižanje izpustov do takrat še ne bodo izvedla, bolj izplačalo kupovati kupone kot pa ukrepe izvesti in zmanjšati izpuste.

Komisija predlaga državam članicam in podjetjem, naj njen načrt za prehod v nizkoogljično gospodarstvo upoštevajo pri oblikovanju svojih politik. Zdaj je treba pripraviti še načrte za prehod posameznih sektorjev v nizkoogljično gospodarstvo.

Načrt za energetske učinkovitost

V načrtu za energetske učinkovitost Evropska komisija ugotavlja, da EU potrebuje koordiniran pristop, zato je predložila pet konkretnih ukrepov. Predložila je zavezujoči cilj za države članice, da bodo vsako leto obnovile vsaj 3 odstotke javnih stavb, da bodo uvedle spodbude za zasebne lastnike stavb, da jih bodo prenovili. Povečati je treba energetske učinkovitost pri proizvodnji električne energije in pri proizvodnji toplote. Določiti je treba zahteva za energetske učinkovitost industrijske opreme, poskrbeti za izboljšanje informiranja srednjih in majhnih podjetij in uvesti revizijo in sisteme za upravljanje porabe energije za velika podjetja. Poskrbeti je treba za dograditev pametnih omrežij in merilnikov.

Koristne informacije:

- Sporočilo Evropske komisije:
- <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/272&format=HTML&aged=0&language=SL&guiLanguage=en>
- Vprašanja in odgovori o nizkoogljičnem gospodarstvu:
- <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/11/150&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>
- Načrt za prehod na nizkoogljično gospodarstvo:
- http://ec.europa.eu/clima/documentation/roadmap/docs/com_2011_112_en.pdf
- Spletna stran o prehodu na nizkoogljično gospodarstvo:
- http://ec.europa.eu/clima/policies/roadmap/index_en.htm
- Sporočilo o načrtu za energetske učinkovitost:
- <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/11/271&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>
- Vprašanja in odgovori o načrtu za energetske učinkovitost:
- <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/11/149&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>
- Načrt za energetske učinkovitost:
- http://ec.europa.eu/energy/efficiency/action_plan/doc/20110308_efficiency_plan_act_en.pdf
- Spletna stran o energetske učinkovitosti:
- http://ec.europa.eu/energy/efficiency/action_plan/action_plan_en.htm

Pripravila:
Darja Kocbek